

ODPORÚČANIA PRE PRÁCU SO ŽIAKMI JEDNOTLIV- CAMI

Škola:	SOCIOKLIMA	DÔVERNÉ!	
Dotazník:	Sociálna klíma		
Trieda:	7.E	Školský rok:	2023 / 2024
Počet žiakov v triede:	8	Počet zapojených žiakov:	8
Dátum od:	15. 10. 2023	Dátum do:	17. 10. 2023

Tu sú združené vybrané odporúčania a opatrenia pre prácu s jednotlivcami. Sú určené na prácu triednych učiteľov a vyučujúcich (bez nutnosti preškolenia). Smerujú k hľadaniu spoločných postupov pri práci so žiakom. Odporúčame vybrať 1-2 priority a tie potom dôsledne jednotne uplatňovať po dohodnutú dobu a potom vyhodnotiť účinnosť zvoleného prístupu či opatrenia. Vždy však majte na pamäti princíp: podpora + limity. K položke Iné: doplňte podľa vlastného uváženia odporúčania pre prácu s daným konkrétnym žiakom podľa Vašej znalosti kontextu.

Bibiana

Silné stránky - ako využiť?

- Oceňte schopnosti žiaka aj prípadnú sebadisciplínu. Pripravujte príležitosti, aby svoje nadanie mohol uplatniť a niekedy prispel k spokojnosti druhých. Pokiaľ má sklony k perfekcionizmu a neprimeranej náročnosti, umožnite mu prijatie chyby a zlyhania (často je potrebné postupovať spoločne s rodičmi).
- Oceňte odvahu zastať sa druhého (aj keď ešte nemusíte poznať motív alebo kontext situácie) – vždy je to otázka osobnej odvahy. V prípade, že sa tým kryje nejaká „nekalosť“, povzbudte žiaka k odvahe (o ktorej ste presvedčení), aby vám pomohol zastaviť to, čo nie je v poriadku.

Rizikové faktory - ako ošetriť?

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

Tomáš

Silné stránky - ako využiť?

- Oceňte schopnosti žiaka aj prípadnú sebadisciplínu. Pripravujte príležitosti, aby svoje nadanie mohol uplatniť a niekedy prispel k spokojnosti druhých. Pokiaľ má sklony k perfekcionizmu a neprimeranej náročnosti, umožnite mu prijatie chyby a zlyhania (často je potrebné postupovať spoločne s rodičmi).
- Byť férový a spoľahlivý predpokladá určitú vnútornú silu a odolnosť. Oceňujte na žiakovi práve tieto charakterové vlastnosti. Najviac mu prospeje, keď toto ocenenie bude počuť a bude zažívať od svojich spolužiakov.

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Oslovujte žiaka menom, a hoci nevyrušuje, prejavte o neho aktívny záujem a nadviažte kontakt. Prostredníctvom skupinových činností vytvárajte podmienky pre jeho začlenenie. Poskytujte podporu, sledujte kontext vyvíjajúceho správania, vrátane vedomia spomínaných rizík.

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

Pepa

Silné stránky - ako využiť?

- Oceňte odvahu zastať sa druhého (aj keď ešte nemusíte poznať motív alebo kontext situácie) – vždy je to otázka osobnej odvahy. V prípade, že sa tým kryje nejaká „nekalosť“, povzbudte žiaka k odvahe (o ktorej ste presvedčení), aby vám pomohol zastaviť to, čo nie je v poriadku.

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Podporte žiaka v jeho dobrom ciele – chcieť byť s druhými, ale poskytnite mu korekciu v spôsobe (je možné, že nevie alebo nevie inak). Provokujúce správanie, obťažovanie a ďalšie nepríjemné spôsoby správania spravidla sledujú potrebu nadviazať kontakt a byť súčasťou kolektívu.
- Poskytujte žiakovi pozornosť skôr, než si o ňu povie nevhodným spôsobom, prípadne to komentujte (vidím, že stojíš o to, aby som si ťa všimol/a...). Títo žiaci majú silnú potrebu byť súčasťou skupiny a často nepoznajú iný spôsob zapojenia sa ako nevhodným správaním. Pre akútne prípady majte dohodnuté gestá, signály, ktoré sú výsledkom dohovoru medzi učiteľom a žiakom, ak je správanie rušivé a obmedzuje vašu činnosť – pomenujte ho v „ja oznámení“.

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

- Nikdy nepožadujte konfrontáciu medzi obeťou a tým, kto jej ubližuje. Nepožadujte lacné zmierenie a ľahké riešenie násilného konania. Konajte sebaisto, napriek tomu dôsledne a bez ponižovania (vzbudzuje ďalšiu agresiu). Spolupracujte s ďalšími odborníkmi a najmä s rodičmi. Pre riešenie agresívneho správania žiakov majte na pamäti cieľ nesprávneho správania – POMSTU (som dôležitý, len keď sa ma boja), ktorá môže demonštrovať vnútornú neistotu, sklamanie, stratu, krivdu a zranenie ubližujúceho žiaka (z rodinného zázemia alebo školského prostredia). Zamerajte sa v individuálnej práci na podporu vzťahu a budovanie dôvery – podporte potrebu byť dôležitý a prijímaný, ale jednoznačne trvajte na zmene spôsobov, ako tento cieľ dosahovať.
- Tento žiak stojí o potvrdenie potreby byť schopný, nie je múdre ho verejne ponižovať, znehodnocovať – jeho obdivovatelia zosilnia svoju rebeliu proti „škodcom“. Je dobré vyjadriť napríklad odlišné očakávania, nedostatok informácií pre porozumenie jeho správania atď. Treba nepristúpiť na žiakovu hru so strachom a mocou – ani recipročne uplatňovaním vlastnej formálnej moci. Zvládnutie žiaka prispieva rešpektu k jeho cieľu – potrebe preukázať svoj vplyv (potrebu byť prijímaný) a dôležitosť a spoločne hľadať spôsoby, ako ho pozitívne naplniť.

Vendula

Silné stránky - ako využiť?

- Podporujte žiaka v jeho žiadúcom správaní. Doprajte mu radosť z úspechu - neberte ho samozrejme. Nie je vhodné dávať žiaka za vzor ostatným (väčšinou ho to vyčleňuje z rovesníckej skupiny, je za svoju výnimočnosť trestaný izoláciou alebo využívaním).

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Hľadajte možnosti ako citlivo a primerane vziať žiaka do diania v triede. Pokiaľ ide o žiaka s introvertným ladením, to čo potrebuje, je "byť pozývaný" k aktivitám a byť informovaný (s rešpektom na jeho odmietnutie alebo

nezapojenie). Pri výučbe to môže byť prostredníctvom práce v skupinách, kde bude mať svoje „správne miesto“, Poskytujte pozitívnu spätnú väzbu z kontaktu, spolupráce, prítomnosti atď.

- Oceňujte drobné úspechy, spoločne hľadajte vlastné zdroje, ktoré pomohli žiakovi k úspechu, podporujte odvahu povzbudením a dôverou, zamerajte sa na pomenovanie stratégií zvládania (nie na chybu), spoločne stanovujte dosiahnuteľné ciele, posilňujte stabilitu, sebaistotu žiaka (postoj, hlas, angažovanosť, reakcie), posilňujte primeranú odolnosť voči záťaži, v prípade akútneho ohrozenia šikanovaním zabráňte ubližovaniu, ale súčasne posilňujte sebahodnotu a sebaaprijatie.

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

Matěj

Silné stránky - ako využiť?

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Podporte žiaka v jeho dobrom ciele – chcieť byť s druhými, ale poskytnite mu korekciu v spôsobe (je možné, že nevie alebo nevie inak). Provokujúce správanie, obťažovanie a ďalšie nepríjemné spôsoby správania spravidla sledujú potrebu nadviazať kontakt a byť súčasťou kolektívu.

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

- Pýtajte sa žiaka, čo týmto správaním chce skutočne vyjadriť - nechajte ho hľadať presné vyjadrenie (nie však pred triedou, ani pred obeťou) - napr. rozčuluje ma jeho slabosť, inakosť atď...). Ak ide o získavanie "bodov" v očiach spolužiakov, hľadajte iné spôsoby, ako môže získať pozornosť a uznanie. Pýtajte sa, ako takéto správanie hodnotia rodičia (majú to rovnako a žiak iba prenáša vlastnú skúsenosť do ďalších vzťahov?).
- Nikdy nepožadujte konfrontáciu medzi obeťou a tým, kto jej ubližuje. Nepožadujte lacné zmierenie a ľahké riešenie násilného konania. Konajte sebaisto, napriek tomu dôsledne a bez ponižovania (vzbudzuje ďalšiu agresiu). Spolupracujte s ďalšími odborníkmi a najmä s rodičmi. Pre riešenie agresívneho správania žiakov majte na pamäti cieľ nesprávneho správania – POMSTU (som dôležitý, len keď sa ma boja), ktorá môže demonštrovať vnútornú neistotu, sklamanie, straty, krivdu a zranenie ubližujúceho žiaka (z rodinného zázemia alebo školského prostredia). Zamerajte sa v individuálnej práci na podporu vzťahu a budovanie dôvery – podporte potrebu byť dôležitý a prijímaný, ale jednoznačne trvajte na zmene spôsobov, ako tento cieľ dosahovať.

Jakub

Silné stránky - ako využiť?

- Oceňte odvahu zastať sa druhého (aj keď ešte nemusíte poznať motív alebo kontext situácie) – vždy je to otázka osobnej odvahy. V prípade, že sa tým kryje nejaká „nekalosť“, povzbudte žiaka k odvahe (o ktorej ste presvedčení), aby vám pomohol zastaviť to, čo nie je v poriadku.
- Ide o žiaka, ktorý má v triede vplyv, vie motivovať svojich spolužiakov a nebojí sa určitého rizika. Je dobré poznať normy skupiny, čo konkrétne považujú za „hrdinstvo“, čo obdivujú a z akého dôvodu je práve tento žiak považovaný za vplyvného. Jeho „vodcovstvo“ môže, ale nemusí byť nápadné. V každom prípade ide o možného „spojenca“ v presadzovaní potrebných opatrení v triede.

Rizikové faktory - ako ošetriť?

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

Petra

Silné stránky - ako využiť?

- Z ďalších výstupov zistíte, či ide o vodcu (s pozitívnym či negatívnym vplyvom) či o člena partie a aká je jeho rola. Podľa toho so žiakom otvorene hovorte. Vplyv = zodpovednosť, podliehanie vplyvu - podiel na zodpovednosti za nastavené pravidlá a správanie.

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Poskytujte žiakovi pozornosť skôr, než si o ňu povie nevhodným spôsobom, prípadne to komentujte (vidím, že stojíš o to, aby som si ťa všimol/a...). Títo žiaci majú silnú potrebu byť súčasťou skupiny a často nepoznajú iný spôsob zapojenia sa ako nevhodným správaním. Pre akútne prípady majte dohodnuté gestá, signály, ktoré sú výsledkom dohovoru medzi učiteľom a žiakom, ak je správanie rušivé a obmedzuje vašu činnosť – pomenujte ho v „ja oznámení“.
- Podporte žiaka v jeho dobrom ciele – chcieť byť s druhými, ale poskytnite mu korekciu v spôsobe (je možné, že nevie alebo nevie inak). Provokujúce správanie, obťažovanie a ďalšie nepríjemné spôsoby správania spravidla sledujú potrebu nadviazať kontakt a byť súčasťou kolektívu.

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

- Tento žiak stojí o potvrdenie potreby byť schopný, nie je múdre ho verejne ponižovať, znehodnocovať – jeho obdivovatelia zosilnia svoju rebéliu proti „škodcom“. Je dobré vyjadriť napríklad odlišné očakávania, nedostatok informácií pre porozumenie jeho správania atď. Treba nepristúpiť na žiakovu hru so strachom a mocou – ani recipročne uplatňovaním vlastnej formálnej moci. Zvládnutie žiaka prispieva rešpektu k jeho cieľu – potrebe preukázať svoj vplyv (potrebu byť prijímaný) a dôležitosť a spoločne hľadať spôsoby, ako ho pozitívne naplniť.
- Nikdy nepožadujte konfrontáciu medzi obeťou a tým, kto jej ubližuje. Nepožadujte lacné zmierenie a ľahké riešenie násilného konania. Konajte sebaisto, napriek tomu dôsledne a bez ponižovania (vzbudzuje ďalšiu agresiu). Spolupracujte s ďalšími odborníkmi a najmä s rodičmi. Pre riešenie agresívneho správania žiakov majte na pamäti cieľ nesprávneho správania – POMSTU (som dôležitý, len keď sa ma boja), ktorá môže demonštrovať vnútornú neistotu, sklamanie, straty, krivdu a zranenie ubližujúceho žiaka (z rodinného zázemia alebo školského prostredia). Zamerajte sa v individuálnej práci na podporu vzťahu a budovanie dôvery – podporte potrebu byť dôležitý a prijímaný, ale jednoznačne trvajte na zmene spôsobov, ako tento cieľ dosahovať.

Kristýna

Silné stránky - ako využiť?

Rizikové faktory - ako ošetriť?

- Podporte žiaka v jeho dobrom ciele – chcieť byť s druhými, ale poskytnite mu korekciu v spôsobe (je možné, že nevie alebo nevie inak). Provokujúce správanie, obťažovanie a ďalšie nepríjemné spôsoby správania spravidla sledujú potrebu nadviazať kontakt a byť súčasťou kolektívu.
- Podporujte v triede kultivované oznamovanie nesúhlasu, odlišného názoru. Využívajte „ja oznámenie“, popisný jazyk – tomu predchádza presvedčenie, že každý je jedinečný a môže na rovnaké situácie nazerať inak. Trénujte komunikáciu s využitím úprimnosti a taktu (zabráňte neobalenosti – úprimnosti bez taktu alebo faľsu, taktu bez úprimnosti).

Ohrozujúce faktory - ako zastaviť?

- Nepodľahnite bagatelizácii a planým sľubom. Podľa svojich možností zasiahnite, pretože inak sa rozšíri hrozba kyberšikany so všetkými dôsledkami, ktoré môžu spôsobiť nevratné škody.

- Pýtajte sa žiaka, čo týmto správaním chce skutočne vyjadriť - nechajte ho hľadať presné vyjadrenie (nie však pred triedou, ani pred obeťou) - napr. rozčuluje ma jeho slabosť, inakosť atd...). Ak ide o získavanie "bodov" v očiach spolužiakov, hľadajte iné spôsoby, ako môže získať pozornosť a uznanie. Pýtajte sa, ako takéto správanie hodnotia rodičia (majú to rovnako a žiak iba prenáša vlastnú skúsenosť do ďalších vzťahov?).

Táto správa bola automaticky generovaná programom SOCIOKLIMA komplexná online diagnostika školských tried.